

udtale sig. Det er min Overbevisning, at naar Lovforslaget med Udvalgets to Ændringsforslag vedtages, vil disse to smaa Kreditforeninger blive taaleligt godt stillet, og blive nogenlunde ligestillet med andre Kreditforeninger, men ingenlunde bedre stillet. Den eneste Fordel, de har fremfor de andre, er, at Omkostningerne ved Vurderingerne vedrørende Laan i Ejendomme paa indtil 8,000 Kr. bliver godtgjort. Naar vi forhøjer Maksimumsgrænsen for laantagende Ejendomes Vurderingssum til 12,000 Kr., bliver Statens Sikkerhed større end nu. Naar vi tror — og det tror vel alle —, at de nogenlunde gode Ejendomme paa mellem 10,000 og 12,000 Kr.s Værdi giver den største Pantessikkerhed, maa vi ogsaa mene, at Statens Risiko ved Rentegarantien for Kreditforeningsobligationerne bliver mindre, naar man forhøjer Maksimumsgrænsen for laantagende Ejendomes Vurderingssum med 2,000 Kr.

Da Staten ikke skal betale en eneste Øre, kan der næppe være noget i Vejen for, at Rigsdagen vedtager Lovforslaget med de af Udvalget foreslaaede Ændringer. Med disse Ord skal jeg anbefale det høje Ting at vedtage Flertallets Ændringsforslag.

R. Nielsen (Ringkøbing Amts 5te Valgkreds): Som ærede Medlemmer vil have set, har jeg til Lovforslaget stillet forskellige Ændringsforslag, hvoraf dog kun et er af indgribende Betydning, og til disse Ændringsforslag vil jeg gerne knytte nogle Bemærkninger.

Ændringsforslag Nr. 1 til § 1. gaar ud paa en Omskrivning af Paragraffen, nemlig paa at give Paragraffen en bekræftende i Stedet for en negativ Form, hvilket klarere vil udtrykke Meningen med Paragraffen.

Flertallets Ændringsforslag Nr. 2, som gaar ud paa en Forhøjelse af Laanesummen fra 50 til 55 pCt. af Vurderingssummen, har jeg i og for sig intet imod, men jeg anser Bestemmelsen for overflødig. I de fleste Tilfælde er Vurderingssummen saa stor, at man kan gaa saa højt op med Laanet, som her er Tale om, naar Bestyrelsen finder det forsvarligt. Naar jeg her har foreslaaet et Underændringsforslag om, at den samme Forhøjelse af Laanegrænsen skulde komme Grundejerkreditforeningen til gode, er det, fordi det ligger lige for Haanden, at den ellers vil blive meget daarligere stillet end Husmandskreditforeningen. Naar man sætter Laanegrænsen op fra 50 til 55 pCt., vil

man, naar Vurderingssummen er 12,000 Kr., kunne laane 6,600 i Stedet for før 6,000 Kr. Følgen deraf vil være, at man med Panter paa denne Vurderingssum kan faa Laan til 4 pCt. i Husmandskreditforeningen, medens man i Panter af samme Størrelse i Grundejerkreditforeningen kun kan yde Laan paa indtil 6,000 Kr., altsaa i Husmandskreditforeningen faar man betydelig bedre Vilkaar. Dertil kommer, at Vurderingerne er meget usikre. Der er i den sidste Tid forefaldet et Tilfælde, hvor Vurderingsmænd for Grundejerkreditforeningen har vurderet en Ejendom til 18,000 Kr., medens den samme Ejendom til Laan i Husmandskreditforeningen var vurderet til 10,000 Kr. Man forstaar nok Tendensen, da man i Husmandskreditforeningen ikke kan laane ud, naar Pantet er vurderet til over 10,000 Kr. Naar det foreliggende Ændringsforslag vedtages, vil man, som nævnt, kunne laane indtil 6,600 Kr. i Husmandskreditforeningen, idet man da kan yde Laan, naar Pantets Værdi ikke overstiger 12,000 Kr. Det er klart, at vedkommende, naar han ikke trænger til større Laan, vil søge at komme ind under de bedre Vilkaar i Husmandskreditforeningen, selv om hans Ejendom er betydelig mere værd end 12,000 Kr., for det er altid betryggende at komme ind i den Forening, der har Statsgaranti. Der viser sig desværre ogsaa noget andet, nemlig at de Herrer Vurderingsmænd ikke viser den allerfineste Samvittighed. Hvis de overvejede deres Indstillinger tilstrækkeligt, vilde der neppe blive saa stor Forskel, som det er en Kendsgerning, at der er, saaledes som i det før nævnte Tilfælde.

Hvis man vedtager, hvad der her foreslaas, er der ikke Grund til yderligere Begunstigelse af Husmandskreditforeningerne. Det er det ejendommelige, at man taler om Ligestilling, men det, der her foreslaas, vil, hvis det vedtages, give Husmandskreditforeningerne en Fortrinsstilling. I det hele er Husmandskreditforeningerne ikke baserede paa og skal heller ikke ses ud fra Synspunktet: Ligestilling med andre Kreditforeninger. Det var en Undtagelsesstilling, man i sin Tid gav dem, en Undtagelsesstilling, som jeg med Glæde var med til at give dem og til at udstrække videre og videre indtil nu, men jeg tror, at Grænsen blev overskredet i alt Fald for visse Laans Vedkommende allerede i 1908, og vi overskrider den nu paa en stærkere og paa en efter min Mening endog uforvarlig Maade, hvis vi forhøjer